

## Az Országgyűlés külügyi bizottságának ülése

A magyar békemozgalom, az Országos Békatanács nemzetközi kapcsolatait vitatta meg csütörtöki ülésén az Országgyűlés külügyi bizottsága. A Szűros Mátyas elnökleletével megtartott parlamenti ülésen részt vett Péter János, az Országgyűlés alelnöke is.

Az ülés elején a külügyi bizottság tagjai egyperces néma felállással adóztak a közelemből elhunyt képviselőjük, Szakács József, a Magyarországi Szabadegyházak Tanácsa elnöke, az Országos Békatanács tagja emlékének. Ezt követően Barabás Miklós, az OBK főtákarat tájékoztatta a képviselőket a magyar békemozgalom nemzetközi munkájáról, hozzájárulásáról hazánk külpolitikai törekvéseivel.

Kiemelte: az elmúlt időszakban hazánkban is jelentősen megnövekedett az igény arra, hogy az egyes emberek a „népi diplomácia” eszközeivel részt vegyenek az ország nemzetközi kapcsolatainak alakításában. A magyar békemozgalom továbbra is részt vállal hazánk külpolitikai törekvéseinek megvalósításában, javaslattevő és kezdeményező szerepének növelésén munkálkodik.

A magyar békemozgalom nemzetközi tevékenységének középpontjában — széles együttműködésre alapozva — Európa biztonságának erősítése áll; ezért kérték a kontinens, nemzeti megosztó blokkszemlélet és az ellenségkép felszámolásának munkálkodását. E törekvés jegyében csatlakozott az OBK az Európai Nukleáris Leszerelési Mozgalomhoz is, ami a nemzetközi szinten és hazánkban egyaránt élénk érdeklődést váltott ki. A kapcsolatok elmélyítése érdekében az OBK kezdeményezője és formálója volt a helyi, alsó szintű kapcsolatok felvételének, fejlesztésének. Ehhez többek között felhasználták a testvérmegyei, testvérvárosi együttműködést is.

A beszámolót követő vitában Kállai Gyula (országos lista) a Békevilág tanács munkájának hiányosságairól, valamint a magyar békemozgalom és a másként gondolkodók viszonyáról kért bővebb tájékoztatást. Réger An-

tal (országos lista) arról érdeklődött, hogy az OBK kapcsolati tevékenységében kihasználja-e a nemzetiségi testvérvárosi kapcsolati iránt tapasztalható nyugati érdeklődést. Nagy Gyula (országos lista) az emberi jogokkal foglalkozó, tervezett OBK-kiadványról kérdezett.

A kérdésekre válaszolva Barabás Miklós emlékeztetett arra, hogy a Békevilág tanács a hidegháború éveiben jött létre; tevékenysége, módszerei az akkori követelményeknek megfelelően alakultak ki. Működésének jelenlegi tapasztalatai azonban — a magyar értékelés szerint — arról tanúskodnak, hogy a világszervezet az elmúlt években nem tartott lépést a világ fejlődésével: az önálló arculattal, új törekvésekkel jelentkező békemozgalomokat nem tudja integrálni. Ezt a gondolatot Barcs Sándor (országos lista) azzal egészítette ki, hogy a BVT megalakulásakor szinte az egyetlen összekötő kapocs volt a Kelet és a Nyugat között. Azóta viszont létrejött a kontaktustervező nemzetközi szervezetek széles köre, s e „konkurenciával” a Békevilág tanács, merevsége miatt, nem tudta felvenni a versenyt.

A különféle nézeteket valló csoportok és a békemozgalom viszonyát illetően Barabás Miklós leszögezte: az Országos Békatanács nem zárja ki az érdeklődőket, az érdekes párbeszéd elől. A mai magyar realitásokból kiindulva minden építő jellegű kezdeményezés létjogosultságát elismeri, s azon munkálkodik, hogy a békemozgalom új hangvételű, nyílt viták, és a politikai kultúra kibontakozásának színtere legyen.

A testvérvárosi kapcsolatok építésében az OBK azt tartja célszerűnek, hogy abban növekedjen a helyi szervek, illetve a társadalmi szervezetek önállósága, s ehhez a békemozgalom a maga eszközeivel minden segítséget megad.

Az OBK egy olyan kötet kiadását tervezi, amely arról adna tájékoztatást, hogy a helsinki záróokmányt aláíró országok törvényhozása miként foglalkozik az emberi

jogokkal, a nemzeti kisebbségek jogainak biztosításával.

„Akard a békét; és tegyél érte!” — idézte a szoltárkötő szavait Schöner Alfréd (országos lista), annak a véleményének adva hangot, hogy a béke ügye minden ember cselekvő támogatását igényli.

„A magyar békemozgalom még nem volt ilyen eredményes, mint most” — összegezte több évtizedes békemozgalmi munkájának tapasztalatait Boldizsár Iván (országos lista). A mozgalom korábbi, csökkenő társadalmi presztízse után végre megtalálta saját hangját; növekszik közéleti szerepe. Mindez nemzetközi kapcsolataiban is növelte a magyar békemozgalom hitelét. Az elismert szavakhoz csatlakozott Szentágothai János (országos lista) is; ugyanakkor a tudós szemszögből vizsgálva az OBK tevékenységét, hiányolta, hogy nem készülnek hazánkban a békemozgalom törekvéseit mintegy megalapozó, alátámasztó tudományos elemzések.

A vitát összefoglalva Szűros Mátyas a külügyi bizottság elismerését fejezte ki a magyar békemozgalomnak, amely tevékenységével bizonyította: képes megújulni, alkalmazkodni a változó körülményekhez. A külügyi bizottság saját eszközeivel továbbra is támogatást nyújt a békemozgalom munkájához.

Végezetül Boldizsár Iván a külügyi bizottság legutóbbi ülésén elhangzottakra visszautalva azt kérdezte, milyen intézkedések történtek az érvényes ütiokmányokkal hazánkba érkezők, s a magyar államtól itt-tartózkodásuk meghosszabbítását kérők helyzetének rendezésére. Érdeklődött arról is, hazánk hogyan segíti a határainkon túl élő magyar nemzetiségűek anyanyelvének védelmét, kultúrájának ápolását.

Szűros Mátyas válaszában azt erősítette meg, hogy mindkét kérdésben folyamatban van a lehetséges intézkedések kidolgozása, illetve a szükséges lépések megtétele. (MTI)

## Lukács János a nőtanácsnál

Lukács János, az MSZMP Központi Bizottságának titkára csütörtökön látogatást tett a Magyar Nők Országos Tanácsánál. Duschek Lajosné elnökkel és más tisztségviselőkkel megbeszélést folytatott

időszerű társadalmi kérdésekről, valamint a nőtanács munkájáról, a nők helyzetének javításával és az érdekeik képviselésével összefüggő feladatokról. (MTI)

## Zárszámadás a dabasi Fehér Akác Tsz-ben

Zárszámadó küldöttközgyűlést tartottak csütörtökön a dabasi Fehér Akác Tsz-ben. A küldöttgyűlésen részt vett Medgyessy Péter, a Minisztertanács elnökhelyettese,

Krasznai Lajos, az MSZMP Pest Megyei Bizottságának első titkára és Balogh László, a megyei tanács elnöke. A küldöttközgyűlésen felszólalt Medgyessy Péter.

## Titkos, de kötelező?

### Láthatatlan paragrafusok

#### Nagykapura megy a játék

Régóta már, hogy nemcsak okunk, jogunk is van a jogra panaszkodni. Ostoroztuk is eleget a bürokratikus rendelkezéseket, sajnálkozunk a paragrafusok útvesztőiben tévelygőkön, példákat soroltunk arra, melyik paragrafust hogyan tudják kijáratni a kiskaput keresők. Mostantól azonban, úgy tűnik, már nagykapura megy a játék. Nem elég, hogy hovatovább már jogszabályok is lehetetlen nyomkövetni a rendeletömpinget — immár olyan jogszabályokkal is számolnunk kell, amelyek tulajdonképpen nem léteznek, mégis hatályosak.

Vannak köztük olyanok, amelyeket sokan keresnek, hiányolnak, csak épp a közlönyben nem találják. A napokban tettük szavá, hogy néhány vállalat azért nem tudott időben fizetést adni dolgozóinak, mert a személyi jövedelemadóval kapcsolatos állami rendelkezés végrehajtási utasítása hivatalosan máig nem jelent meg. Így nem tudták például, hogy a háromgyermekes családnál a gyerekek utáni adókedvezmény az év végén, vagy — az alkalmazotti kedvezményhez hasonlóan — havonta kell-e levonni a dolgozók összjövedelméből.

Aztán van olyan rendelet is, amelynek már a híret hallottuk, de a paragrafusokat még nem láthattuk. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának tavaly december 31-i ülése után rövid közlemény adta hírül, hogy törvényerejű

rendeletet fogadtak el, amely szerint ezentúl magánszemélyek is tagjai lehetnek korlátolt felelősségű társaságoknak. A rendelet január elseje óta hatályos, aki azonban részleteket szeretne megtudni róla, alighanem még most, február elején is reménytelenre vállalkozik. Egy másik rendelet szerint ugyanis a jogszabálytervezeteket titkosan kell kezelni mindaddig, amíg a Magyar Közlönyben meg nem jelennek. Még akkor is, ha időközben állítólag már hatályba léptek. Ezek tehát a láthatatlan paragrafusok, amelyekről igazából nem tudni: miért nincsenek, ha mégis vannak; s hogyan lehetnek kötelezők, ha titkosak?

Szomorú példatárunk van arról, hogy a jogalkotók olykor milyen szuperszonikus sebességgel tudnak dolgozni, ha egy-egy rendelet módosításáról van szó. Az általános forgalmi adóról szóló törvény végrehajtására kiadott minisztertanácsi rendeletet például már akkor módosították, amikor még hatályba sem lépett. De említhetnénk az egyedül élő, 70 éven felüli személyeket a tévéelőfizetési díj alól mentesítő rendelkezést is, amelyet egy hónapon belül megváltoztattak. Bár ez a gyorsaság jellemezné a már elfogadott új rendeletek közzétételét is! Vagy lehet, hogy a közlönyszerkesztők és -kiadók újabban a nyomdába adással rögtön megvárják a módosítást is? (deák)

## Megszökött a tanácselnök Hercegszántóról

A jugoszláv határtól alig másfél kilométerre fekvő Hercegszántó csendes, tisztá utcáival békés község benyomását kelti. Az itt élő délszláv és magyar ajkú lakosság főleg a mezőgazdaságból él. A legtöbben a helybeli termelőszövetkezetben találtak munkát. A falu legutóbbi szomorú szencziója: a karácsonyt megelőző utolsó munkanapon végleg elment a tanácselnök. Hogyan, miért? Az ünnepek alatt volt idő találgatni, rémhírek is szárnyra kaptak. Rebesgették: nagy volt a feladat a két és fél éve választott, brigádvezetőből lett elnöknek, közpénz tapadt a kezéhez, talán szoknya van a dologban... Egy hónap múltával, ahogy mondani szokás, összeállt a kép.

— Se szó, se beszéd, december 23-án, munkaidő után szépen lelépett a felesége bátyjának a feleségével. Jól ismerem mindkét családot. Egyikükre se tudok rosszat mondani — vélekedik az esetről Bozsity Vitályosné adminisztrátor, aki 25 éve dolgozik a tanácsnál.

Mitos András vb-titkárnak ettől némiképp eltér a véleménye:

### Kettős életet élt?

— Engem így még senki nem állított a falhoz. Jakab István, a közeli Garáról került a községbe. Régebben a térszárítóüzemben dolgozott brigádvezetőként, majd a tanács házi brigádjának munkáját irányította. A korábbi elnök nyugdíjba vonulásakor a község lakosságának, a párt és a népront vezetőségének bizalmát élvezve úgy gondoltuk, személyében agilis, fiatal tanácselnököt választottunk. Két és fél évig így is volt. Bár az utóbbi néhány hónapban határozottan megváltozott. Titkosatos telexváltásai, telefonbeszélgetései voltak. Most már tudom, miért. Akkor a dolognak különleges jelentőséget nem tulajdonítottam. Azt hittem magamról, jó emberismerő vagyok. Ezt ezek után nem mondhatom el.

A vb-titkár kategorikusan kijelenti, hogy az elnök munkájában, a tanács pénzügyeinek kezelésében semmit sem talált az időközben lefolytatott vizsgálat. Szerették az itt lakók. A családi ügyéhez pedig senkinek semmi köze.

— Így elmehet a kisbíró, de nem az elnök — fogalmazott tömören egy idős tanácsag.

A vb-titkár, tanácsi tisztségviselő és a feleség elmondásából összeállt Jakab István utolsó hercegszántói napja. Dolgozott, mint rendesen, igaz, többször elment,

de mindig vissza is jött. Mitos András aznap két községgel odébb, Csátalján, helyettesítette gyesen lévő kollegáját. Három óra körül ért vissza a faluba. Bement a tanácsházára. Ott találkoztott az elnökkel is. Megbeszéltek: „hazaugrik” a kenyérrrel, de visszajön és az ünnepek előtt a presszóban megisznak egy kávét. Így is történt, de az elnökkel már csak úgy beszélt, hogy az a kocsijából kiszólt: neki most sietnie kell...

### Az utolsó busz

A Hercegszántón maradt feleség szerint az elmenetel így történt:

— Férjem kivitt a rokonokhoz ide 14 kilométerre, Hódunára. Azt mondta, tízperces dolga van és jön értem. Vártam fél órát, egy órát. Aztán az utolsó busszal hazajöttem. Akkor láttam, se a kocsit, se a ruháit, se egy sor irás. Elment. Napokig nem is tudtam, hol keressem. A bátyám aznap a Duna túloldalán volt malacokért. Jól megszervezték, hogy legyen idő a szokásához.

A tanács irattárból egy, dr. Gajdósi Istvánnak címzett 1987. december 23-án postára adott levél fénymásolata került az asztalra, amelyben Jakab István bejelenti a Bács-Kiskun Megyei Tanács elnökének, hogy munkaviszonyát ezúton felmondja. Eddigi becsületes és eredményes munkájára hivatkozva kéri, hogy 1987. december 31-i dátummal „munkaviszony megszűnt” bejegyzéssel munkakönyvét egy megadott enyingi címre szíveskedjenek utána küldeni. Indokként a megromlott családi viszonyt jelzi.

Orosz Károlyval, Enying tanácselnökével beszélve megtudtam, hogy novemberben három dunántúli napilapban és a Magyar Hírlapban pályázatot hirdettek meg a januártól betöltendő gazdasági, műszaki, ellátási szervezeti vezetői tisztségre. Erre jelentkezett hatodmagával Jakab István. A poszt betöltéséről határozó bizottság decemberben találkozott a pályázókkal. A hercegszántói jelentkező mellett döntöttek, mérlegelve azt is, hogy tanácsi tapasztalata, szakmai felkészültsége mellett bejelentette: megromlott családi körülményei miatt új életet akar kezdeni.

Arra a kérdésemre, hogy etikusknak tartja-e volt kol-

legája ilyen távozását, az enyingi elnök egyértelműen nemmel válaszolt.

— Választóit, a község vezetőit, munkatársait tájékoztatni kellett volna.

Való igaz, egy tanácselnök csak egy bizonyos pontig lehet magánember.

Jakab István, egy 2700 lelkes község választóit vezetője, bármilyen áron, de új életet akart kezdeni.

### A kérdőjelek megmaradnak

— A szükség néha törvényt bont. Sok minden nem tartozik a nagyközönségre. Gondolhatja, hogy ezegyszer értékeltém, hogyan csináljam. Senki nem értett volna meg. Úgy érzem, a munkámat, a vállalt feladatomat becsülettel el is láttam. A magánélet az egészen más kérdés — sorolta indokait Jakab István.

A családi élet kudarcá emberileg talán érthető is, de mint hivatali előjáró, az ilyen távozás más nem. Erre is adott választ.

— Az utolsó percig nem mondhattam el senkinek. Ez egy kis falu, ott hamar terjed a hír, pedig szerettem volna az ügyet becsülettel végigjárni. Most azt fontolgatom, hogy írok a községi tanácsnak egy mindent megmagyarázó levelet.

E felett talán már eljárt az idő, s talán felesleges is. Korábban kellett volna az emberek szemébe nézni. Minden csoda három napig tart — mondja a szólas. Hercegszántó — két család kivételével — már napirendre tért az ügy felett. Idézem dr. Simon Jenő, a Bács-Kiskun Megyei Tanács személyzeti osztályvezetőjének véleményét:

— A szerencsére párját ritkító eset konzervenciáit a tanácsi tisztségviselőket választó közösségeknek le kell vonni. Ha már így alakult, Hercegszántó jobban járt, hogy Jakab István elment.

A hercegszántói tanácsházán az elnök irodája gazdátlan. A fali naptár még 1987 novemberét mutatja, az ablakkeretre rajzszögezett mozmiműsor is tavalyi. Azért a helyiséget naponta takarítják, a virágokat öntözik, pedig a régi elnököt nem várják vissza. A tanácsülés hét-főn dönt az új elnök személyéről.

— Az biztos, itt még egyszer kívülről jött ember nem lesz vezető — mondta a buszmegállóban egy sokác bácsi és sorolta, hány más-honnan idekerült tévészervező, agrónómus távozott innen dicstelenül.

Czauner Péter



Az Amerikai Egyesült Államok — élve az 1986-ban Stockholmban elfogadott európai katonai bizonysági és biztonságerősítő intézkedések adta lehetőséggel — február 2-án diplomáciai úton helyszíni ellenőrzésre vonatkozó kérelmet juttatott el hazánkba. Ennek alapján február 4-én négytagú ellenőrző csoport érkezett Magyarországra, amely a kérelemben meghatározott területen — a Dunántúli Balatontól északra eső kiterjedt egy részében — helyszíni katonai ellenőrzési feladatot hajt végre. Ebben a térségben folyik jelenleg a Barátság '88 csapatgyakorlat, amelyről a stockholmi dokumentum előírásainak megfelelően hazánk az európai biztonsági folyamatban részt vevő államoknak szabályszerű, előzetes értesítést adott. Az ellenőrző csoportot Don Owen Stovall ezredes vezeti

MTI Fotó — Friedmann Endre felvétele